

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – AL. ROSETTI”

Raport de consultanță privind calitatea limbii române folosite în audiovizual
REZULTATELE MONITORIZĂRII POSTURILOR DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE
în perioada 10 septembrie – 10 octombrie 2010

În perioada **10 septembrie – 10 octombrie 2010**, au fost monitorizate (de către echipa alcătuită din Blanca Croitor, Andreea Dinică, Adina Dragomirescu, Ana-Maria Mihail, Carmen Mîrzea Vasile, Isabela Nedelcu, Alexandru Nicolae, Irina Nicula, coordonator Rodica Zafiu) 12 posturi de televiziune (**TVR 1, Antena 1, Pro TV, Realitatea TV, Prima TV, TVR 2, TVR Cultural, Kanal D, Antena 3, B1 TV, OTV și N24 Plus**) și două posturi de radio (**Radio România Actualități și Europa FM**), alese în funcție de: audiență, acoperire națională, pondere a emisiunilor informative și de dezbateri, asumarea unui rol cultural și educativ. S-au efectuat (ca și în etapele precedente, din aprilie și iunie 2010) 300 de ore de monitorizare, urmărindu-se în primul rând transmisiunile de la ore de vârf, în special emisiunile de știri și dezbateri. Au fost monitorizate sub aspect lingvistic, ca de obicei, doar intervențiile verbale și mesajele scrise (titrări, crawluri) pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor respective, nu și secvențele verbale aparținând invitaților în studio.

În această perioadă de monitorizare s-a constatat, în ansamblu, o ușoară scădere a numărului de abateri de la corectitudinea limbii; unele greșeli sau abuzuri lexicale frecvente în uz au fost evitate de realizatorii emisiunilor monitorizate. Semne pozitive de conștientizare a utilizării limbii sunt cazurile (destul de frecvente) de autocorectare; mai puțin îmbucurătoare (totuși semnificative) sunt greșelile făcute tocmai din dorința de a evita o eroare tipică. Dacă de obicei se greșește prin folosirea formei masculine a numeralului, neacordate cu un substantiv feminin sau neutru, am constatat că uneori se produce și abaterea inversă: „douăzeci și **două** de metri” (Pro TV, 20.X) – corect: *douăzeci și doi*. Forma scurtă *maxim* se utilizează destul de des, incorect, în locul substantivului *maximum*; a fost însă înregistrat și un caz de abuz în sens contrar: „hoteluri cu număr **maximum** de stele” (Antena 1, 2.X) – corect: *maxim*.

Selectăm, ca de obicei, din materialul prezentat pe larg în raportul de monitorizare, câteva greșeli elementare, grave, care pot intra într-un clasament ad-hoc (negativ) al abaterii de la normă:

(1) scrierea cu *i* sau *ii* în finalul unui cuvânt: „Tineret, mândria **țări**” (Kanal D, 6.X) – corect: *țării*; „nu **oferii** nimănui datele tale” (Prima TV, 6.X) – corect: *oferi*;

(2) lipsa cratimei: „**lasă-mă** domne” (Prima TV, 16.IX) – corect: *lasă-mă, domne*’ – sau, dimpotrivă, folosirea nejustificată a acesteia: „**Face-ți** asta dar creați o strategie bugetară” (TVR 1, 30.IX) – corect: *Faceți asta...*;

(3) forma analogică *ouălelor*: „când era cu număratul **ouălelor**” (OTV, 21.IX) – corect: *ouălor*;

(4) pronunțiile inculte: „ce **teneși** interesați ai!” (Kanal D, 13.IX) – corect: *teniși*; „semnează **ștatele** de plată” (Antena 3, 5.X) – corect: *statele*; „**servicii**” (B1 TV, 14.IX, OTV, 21.IX) – corect: *serviciu*; „să trăiască dintr-un **salar** mizer” (Pro TV, 21.IX) – corect: *salariu*; „Ia loc în **boșchete**” (OTV, 21.IX); „Vino aici în **boșcheți**” (OTV, 21.IX) – corect: *boschete*;

(5) tendința, specifică limbajului neîngrijit, de utilizare reflexivă a anumitor verbe: „nu îl întreb primul..., ca **să nu mă risc**” (Realitatea TV, 12.IX) – corect: *ca să nu risc*; „în țara asta în care **te riști** să te fure” (OTV, 21.IX) – corect: *în care riști*;

(6) diferite forme de dezacord: „Unde-i bani...” (Europa FM, 4.X) – corect: *Unde-s bani...*; „Ce-s cu ele?” (OTV, 20.IX) – corect: *Ce-i cu ele?*;

(7) pleonasmul posesiei: „momentele din **viața lui proprie**” (Kanal D, 4.X) – corect: *din viața lui sau din viața proprie*;

(8) superlativul pleonastic: „vestea morții sale este **foarte** fulgerătoare” (Antena 3, 4.X) – corect: *este fulgerătoare*;

(9) improprietați semantice: „Alături de noi **se va mai adăuga și psihologul**...” (OTV, 26.IX) – corect: *Alături de noi va fi și psihologul.../Ni se va alătura și psihologul*.

(10) contradicții în folosirea modalizatorilor: „Și **probabil** că **mai mult ca sigur** au intervenit colegii” (OTV, 27.IX).